

Chương 9: Chu trình kế toán lao động, tiền lương và trích theo lương

TS. Phạm Đức Cường
Viện Kế toán- Kiểm toán
Đại học Kinh tế quốc dân

1

cuu duong than cong. com

Chương 9: Nội dung

- ❖ Khái quát chung
- ❖ Các hoạt động thuộc chu trình kế toán lao động, tiền lương và trích theo lương
- ❖ Kiểm soát mục tiêu, rủi ro và các chu trình
- ❖ Tổ chức kế toán chu trình kế toán lao động, tiền lương và trích theo lương trong điều kiện kế toán thủ công ở Việt nam.

2

Khái quát chung

❖ Khái niệm:

- Là tập hợp các hoạt động kinh doanh và hoạt động thu thập, xử lý dữ liệu và cung cấp thông tin liên quan với mục tiêu quản lý hiệu quả nguồn nhân lực của đơn vị.

❖ Các nghiệp vụ/hoạt động chủ yếu:

1. Tuyển dụng và thuê mới nhân công
2. Đào tạo
3. Giao việc
4. Thanh toán
5. Đánh giá hoạt động
6. Chấm dứt lao động

3

Company Logo

cuu duong than cong. com

Khái quát chung

- ❖ Trong các hoạt động chủ yếu, bộ phận kế toán chỉ liên quan đến việc tính lương và thanh toán (4). Các hoạt động còn lại do bộ phận nhân sự thực hiện.
- ❖ Trong 6 hoạt động trên, hoạt động 1 và 6 chỉ xảy ra một lần với người lao động. Các hoạt động 2-5 được thực hiện lặp đi lặp lại hàng kỳ trong suốt thời gian người lao động làm việc tại đơn vị.

4

Khái quát chung

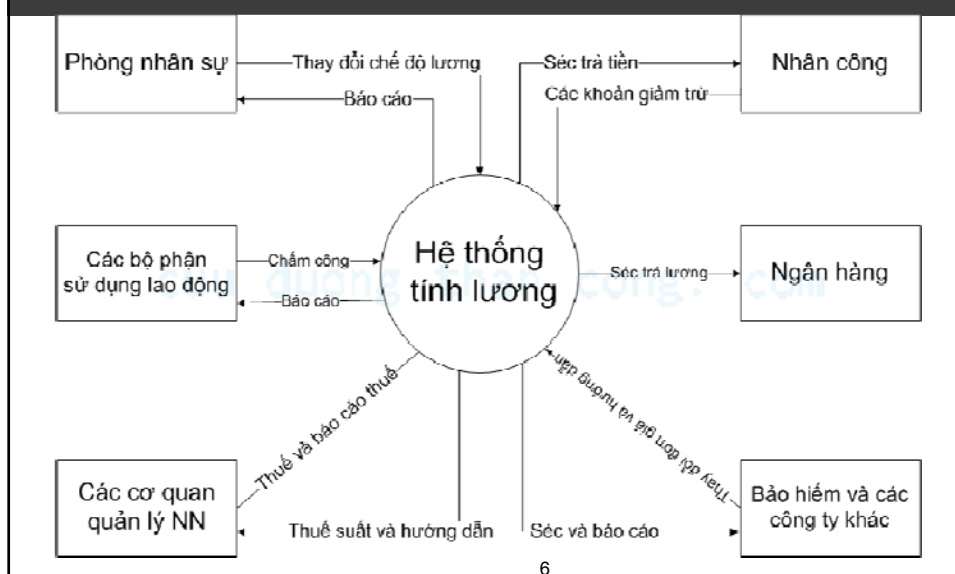

- ❖ Nhân công trong một doanh nghiệp là một “tài sản” có giá trị lớn, tùy thuộc vào đơn vị.
- ❖ Kế toán hiện chưa ghi nhận giá trị của nguồn nhân lực trên báo cáo tài chính
- ❖ Giá trị sức lao động được “tích” lại trong giá trị hàng tồn kho hoặc dịch vụ cung cấp cho khách hàng.
- ❖ Chi phí cho việc thay thế một nhân viên cao gấp 1.5 lần chi phí lương trả cho người lao động hàng năm.
- ❖ Đạo đức nghề nghiệp của người lao động cũng rất quan trọng

5

cuu duong than cong. com

Khái quát chung (Context Diagram)

6

Khái quát chung (Context Diagram)

❖ Đầu vào cho hệ thống thanh toán lương:

- Phòng nhân sự
- Nhân công
- Các bộ phận sử dụng lao động
- Các cơ quan quản lý nhà nước
- Bảo hiểm và các đơn vị khác

7

cuu duong than cong. com

Các hoạt động thuộc chu trình kế toán lao động và lương

8

Các hoạt động thuộc chu trình kế toán lao động và lương

- ❖ Tính lương và lập bảng lương (bước 4.0):
 - Dựa vào thời gian làm việc, đơn giá lương,... thực hiện việc tính lương
 - Cập nhật vào cơ sở dữ liệu
- ❖ Tính các khoản khấu trừ (5.0)
- ❖ Thanh toán (6.0)
 - Gửi séc cho người lao động
 - Lệnh ngân hàng chuyển tiền từ TK doanh nghiệp sang TK cá nhân.
- ❖ Thanh toán cho các đối tượng khác (7.0)

11

cuu duong than cong. com

Kiểm soát mục tiêu, rủi ro và các quy trình

- ❖ **Hệ thống thông tin kế toán góp phần kiểm soát nội bộ:**
 - Mọi nghiệp vụ về lương được trao quyền
 - Mọi nghiệp vụ đã ghi nhận phải có giá trị
 - Mọi nghiệp vụ có giá trị, được trao quyền phải được ghi nhận
 - Mọi nghiệp vụ về lương được ghi nhận chính xác
 - Tuân thủ các quy định của NN về lao động và tiền lương
 - Tài sản phải được bảo vệ tránh mất mát
 - Các hoạt động thuộc chu trình kế toán lương phải được thực hiện hiệu quả

12

Kiểm soát mục tiêu, rủi ro và các quy trình

❖ Các rủi ro:

- Thuê người không có đủ trình độ cần thiết
- Vi phạm luật lao động
- Thay đổi không được phép trên tệp chủ lương
- Chấm thời gian lao động và kết quả lao động sai
- Xử lý, tính lương và các khoản khác sai
- Bị mất trộm hoặc phát hành sai séc trả lương
- Mất dữ liệu, bị thay thế hoặc công khai những thông tin không được phép
- Hoạt động kém

13

cuu duong than cong. com

**Tổ chức thông tin kế toán lương, trích
theo lương trong điều kiện kế toán
Việt nam**

14

NỘI DUNG

- 1 Tiền lương và các khoản trích theo lương
- 2 Yêu cầu của quản lý
- 3 Nhiệm vụ tổ chức kế toán tiền lương và các khoản trích theo lương
- 4 Nội dung tổ chức tiền lương và các khoản trích theo lương

15

cuu duong than cong. com

TIỀN LƯƠNG VÀ CÁC KHOẢN TRÍCH THEO LƯƠNG

Khái niệm tiền lương

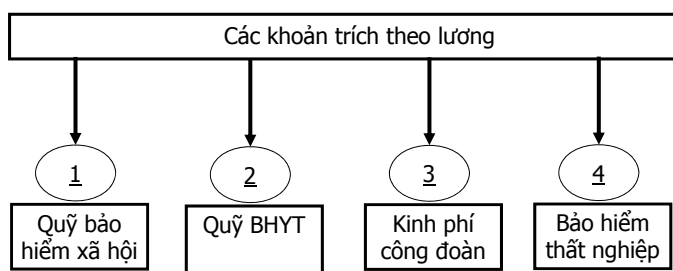
Là biểu hiện bằng tiền của hao phí lao động sống cần thiết mà doanh nghiệp trả cho người lao động theo thời gian, khối lượng công việc mà người lao động đã cống hiến cho doanh nghiệp.

Là nguồn thu nhập chủ yếu của người lao động. Các doanh nghiệp sử dụng tiền lương làm đòn bẩy kinh tế để khuyến khích tinh thần tích cực lao động, là nhân tố để thúc đẩy để tăng năng suất lao động.

Là một yếu tố cấu thành nên giá trị sản phẩm, dịch vụ do doanh nghiệp sáng tạo ra. Do vậy, các doanh nghiệp phải sử dụng sức lao động có hiệu quả để tiết kiệm chi phí lao động sống.

16

TIỀN LƯƠNG VÀ CÁC KHOẢN TRÍCH THEO LƯƠNG

17

cuu duong than cong. com

YÊU CẦU CỦA QUẢN LÝ

- ❖ Tổ chức hệ thống SXKD hợp lý để quản lý lao động tại nơi làm việc.
- ❖ Tổ chức phân công lao động hợp lý tại các bộ phận để đảm bảo sử dụng hợp lý lao động, tăng năng suất lao động, tiết kiệm chi phí lao động sống.
- ❖ Xây dựng hệ thống định mức lao động và đơn giá trả công lao động hợp lý cho từng loại lao động, từng loại công việc.
- ❖ Xây dựng chế độ trả công cho người lao động và các chế độ đãi ngộ khác cho người lao động một cách hợp lý.

18

NHIỆM VỤ TỔ CHỨC KẾ TOÁN TIỀN LƯƠNG VÀ CÁC KHOẢN TRÍCH THEO LƯƠNG

- ❖ Tổ chức phân loại lao động theo các tiêu thức hợp lý nhằm theo dõi, quản lý và hạch toán biến động cơ cấu lao động hiện có trong doanh nghiệp.
- ❖ Tham gia bố trí, phân công lao động hợp lý người lao động tại nơi làm việc và tổ chức hạch toán chính xác kết quả sử dụng lao động (thời gian, sản phẩm, công việc).
- ❖ Tổ chức hệ thống chứng từ kế toán và sổ sách kế toán để hạch toán chính xác thời gian, số lượng và kết quả lao động, theo dõi chi phí lao động và hình thức trả lương phù hợp với chế độ và phù hợp với đặc điểm của doanh nghiệp.

19

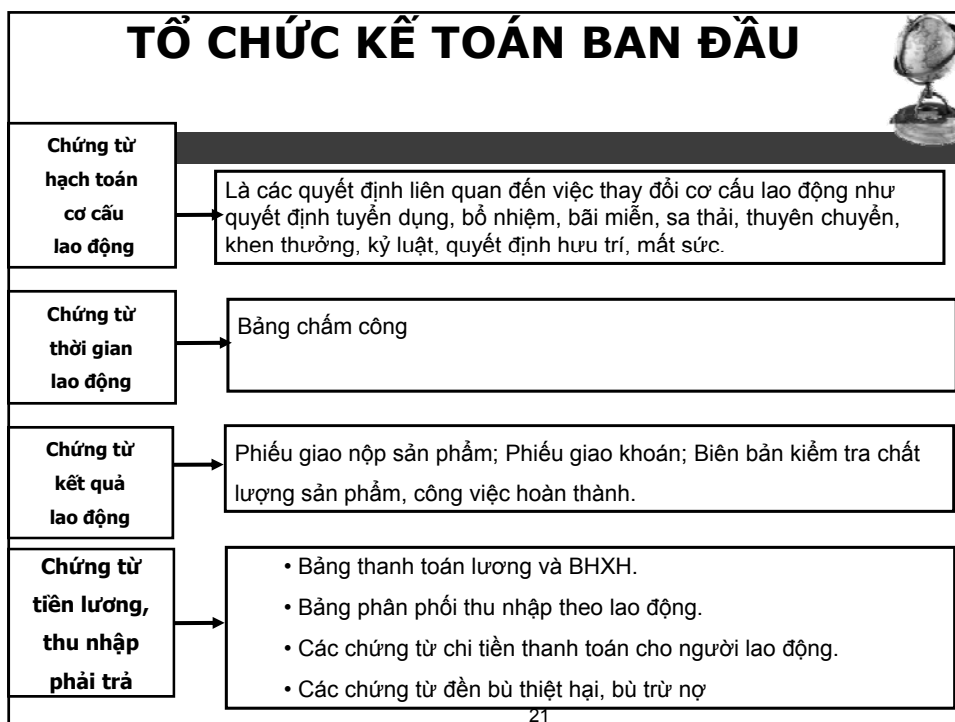
cuu duong than cong. com

NỘI DUNG TỔ CHỨC KẾ TOÁN TIỀN LƯƠNG VÀ CÁC KHOẢN TRÍCH THEO LƯƠNG

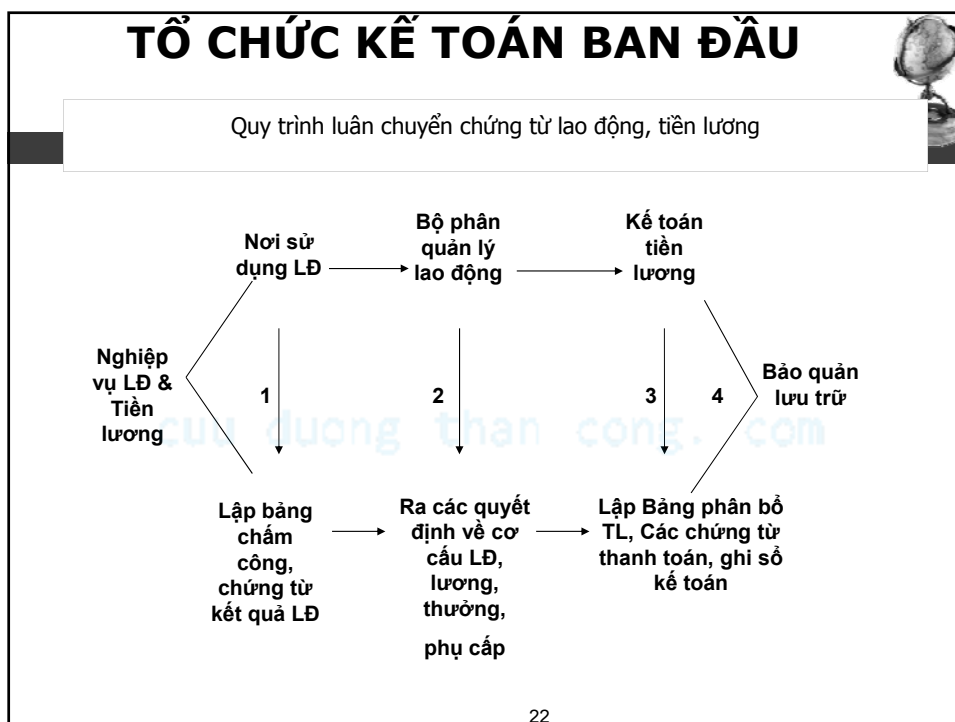

1. Tổ chức kế toán ban đầu.....
2. Tổ chức kế toán chi tiết lao động và tiền lương.....
3. Tổ chức kế toán tổng hợp theo các hình thức sổ.....

20

cuu duong than cong. com

TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI TIẾT LAO ĐỘNG VÀ TIỀN LƯƠNG

Theo dõi chi tiết tiền lương và thanh toán CNV

- Các khoản trích theo lương và tình hình thanh toán với người lao động doanh nghiệp được mở sổ kế toán chi tiết cho các TK 334, 335, 338.
- Mỗi tài khoản mở một sổ riêng. Các sổ này lại tiếp tục được chi tiết cho từng bộ phận sử dụng lao động: Phòng, ban, tổ đội sản xuất
- Cơ sở để ghi sổ là các chứng từ tiền lương, các khoản trích theo lương và thanh toán
- Số tổng cộng trên sổ này là cơ sở để lập bảng tổng hợp thanh toán với người lao động.

23

cuu duong than cong. com

TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI TIẾT LAO ĐỘNG VÀ TIỀN LƯƠNG

Mẫu: SỔ CHI TIẾT TÀI KHOẢN

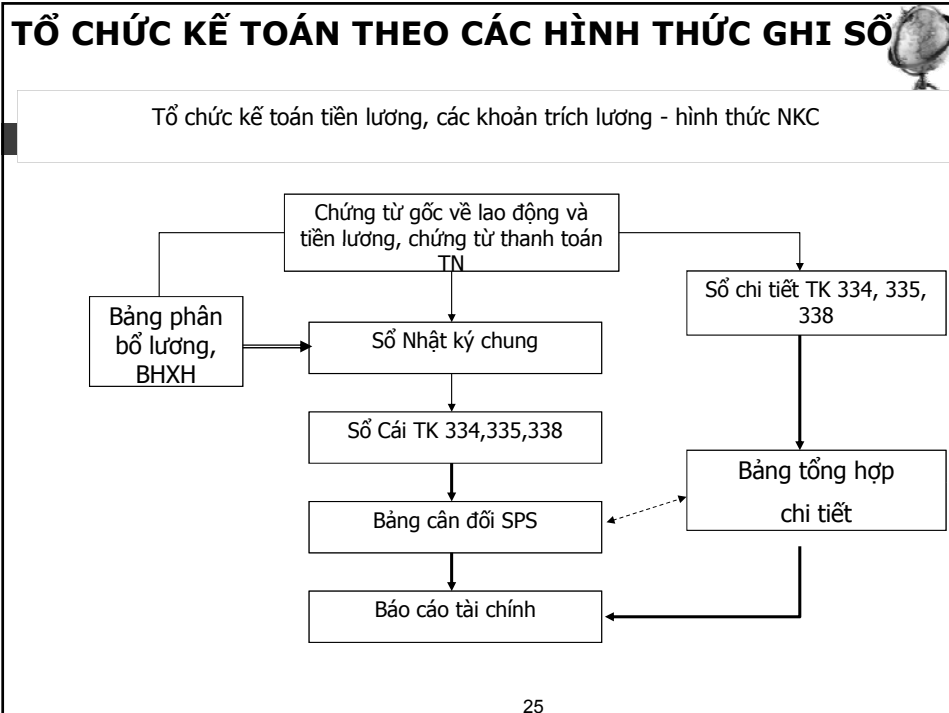
(Dùng cho các TK 334, 335, 338, 333, 136, 138, 336...)

Tài khoản: ... Đối tượng:

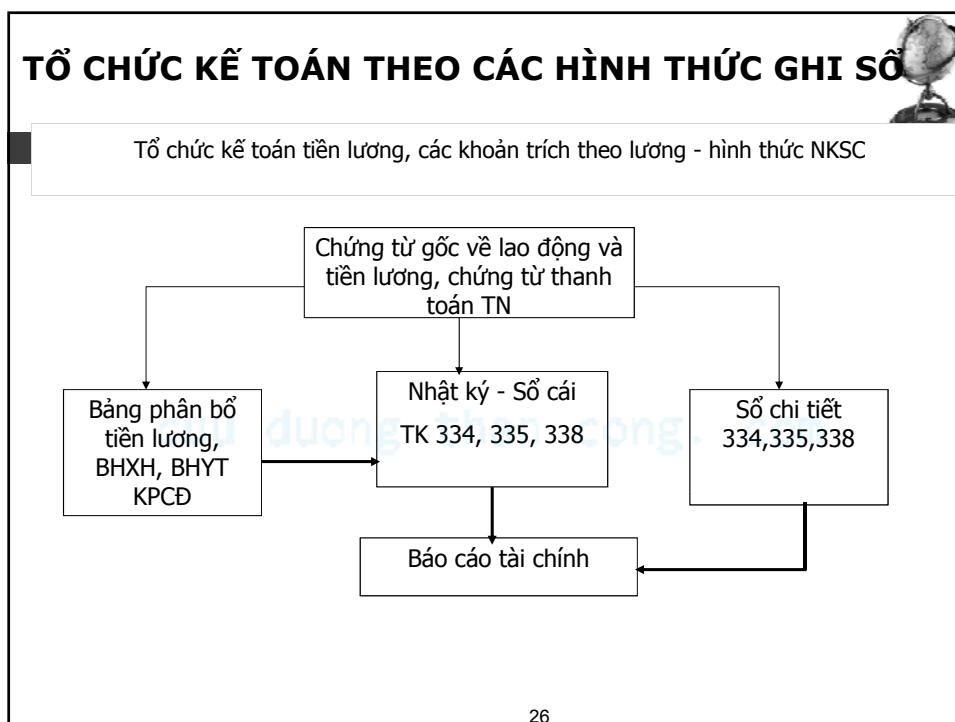
Loại tiền:

NT GS	Chứng từ		Diễn giải	TK đối ứng	Số phát sinh		Số dư	
	Số	Ngày			Nợ	Có	Nợ	Có
			Dư đầu kỳ					
			Phát sinh trong kỳ					
			Cộng phát sinh Dư cuối kỳ					

24

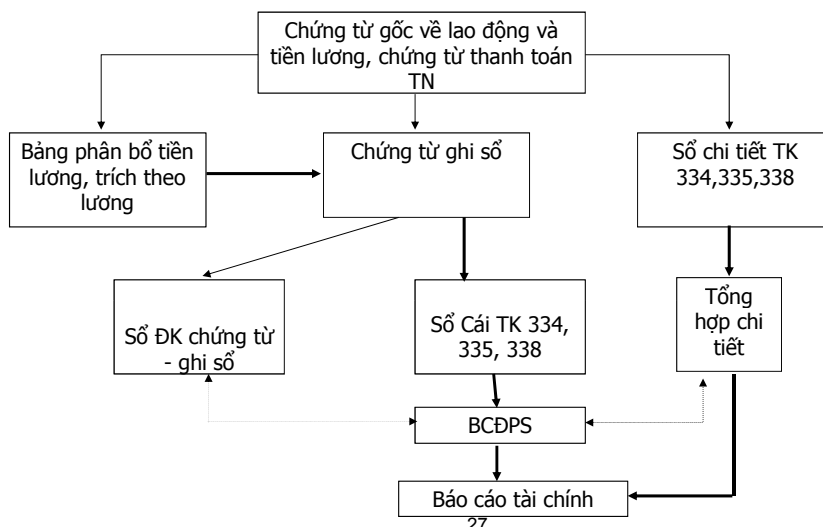

cuu duong than cong. com

TỔ CHỨC KẾ TOÁN THEO CÁC HÌNH THỨC GHI SỔ

Tổ chức kế toán tiền lương, các khoản trích theo lương – Chứng từ ghi sổ

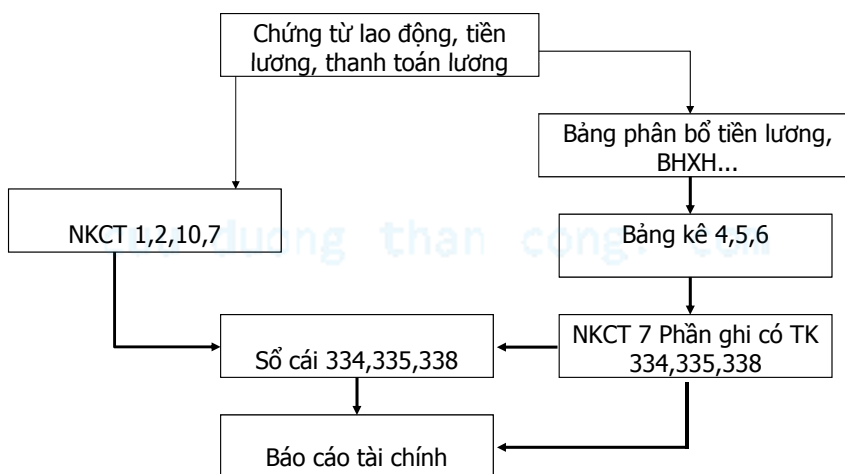

27

cuu duong than cong. com

TỔ CHỨC KẾ TOÁN THEO CÁC HÌNH THỨC GHI SỔ

Tổ chức kế toán tiền lương, các khoản trích theo lương – Nhật ký chứng từ

28